

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 205. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167180929968/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

havde spist, men endogaa af alt det, som deres Svende, Dreng og Tjenestefolk spiste. „Vi vil meget gjerne“. sagde de, „afgive en Del af vores eget, i samme Proportion som andre, men vi betale ulige mere end andre, derfor vi skal yde af alle vores Høvedare, før end vores Svende, Dreng, Haandlangere og Tjenestefolk have spist sig mætte, thi før kan vi ikke sige, at vi yde en eneste Mundfuld Mad, som tilhører os selv.“

Endnu en Ubehagelighed var der for denne Klasse af Folk: da de ikke, som Grevens egne Betjente, havde deres visse Ration daglig, men deres Høvedare indkom uvist efter deres Fortjeneste og Afsetningen paa deres Arbejde, saa vare de befalede, paa deres Vre og Samvittighed, at angive, hvad og hvor meget de havde spist i de sidste fjorten Dage, og derefter skulde deres Afgift bestemmes. Nu kunde det haand sig, at de i de forrige fjorten Dage havde haft god Fortjeneste, og altsaa kunnet spise Steg og Kage, men at de i de næste fjorten Dage maatte nøjes med Brød og Væter; naar de nu udgav Svifesebbelen efter Vre og Samvittighed, saa nødtes de ofte til at sulte for at tilvejebringe den Fortton Steg og Kage, som de i Følge deres Angivelse havde at erlægge. Mange vare der ogsaa, som ikke gjenste sine Kalkulebiler og altsaa ikke kunde sige, hvad eller hvor meget de havde spist; de nødtes derfor til at gjøre deres Angivelse paa en Stump, thi de fandt, at det var bedre at lade Vren og Samvittigheden ryge i Luften end at overlade det til Grevens Betjente at bestemme deres Afgift, da de, ikke uden Grund, frygtede for, at de paa denne Maade vilde komme til at betale Afgift af det, som de aldrig havde spist. Enhver vil let begribe, at disse Angivelser inderst bleve til Fordel end til Skade for Angiveren, og saa meget er upaatvirkeligt, at Moraliteten paa Grevstabet led anfelig derunder.

Det var en ureguelig Billighed, at alle de Bønder og andre Folk paa Grevstabet, der havde Jvænsing eller noget Fortnaad af Provisioner, burde deraf betale noget til en Anstalt, som sigiede til at bestynde deres Gjænderomme fra Roudhyrenes